

Kinnitatud Võru Instituudi direktori
käskkirjaga nr 8
30. detsembrist 2014.a
Muudetud käskkirjaga nr 11
1. juuli 2019

Võru Instituudi muuseumiosakonna põhimäärus

Kehtestatakse muuseumiseaduse § 17 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Võru Instituudi muuseumiosakond ehk Vana-Võromaa muuseumid

(1) Võru Instituudi muuseumiosakond ehk Vana-Võromaa muuseumid (edaspidi osakond) on Võru Instituudi struktuuriüksus ja riigimuseum muuseumiseaduse tähenduses.

(2) Osakonda kuuluvad neli Vana-Võromaal asuvat muuseumi:

- 1) Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum;
- 2) Mõniste Talurahvamuseum;
- 3) Karilatsi Vabaõhumuseum;
- 4) Vana-Võromaa Kultuurikoda.

§ 2. Tegevuskoht ja postiaadress

(1) Osakond tegutseb ajaloolisel Võrumaal ehk Vana-Võromaal ja selle lähinaabruses.

Osakonna postiaadressiks on Võru Instituudi aadress: Tartu tn 48, Võru linn, 65609, Võru maakond.

(2) Osakonna muuseumide postiaadressid on:

- 1) Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum – Kreutzwaldi 31, Võru, 65609, Võru maakond;
- 2) Mõniste Talurahvamuseum – Kuutsi küla, Mõniste vald, 66018, Võru maakond;
- 3) Karilatsi Vabaõhumuseum – Karilatsi küla, Kõllestes vald, 63505, Põlva maakond;
- 4) Vana-Võromaa Kultuurikoda – Katariina tee 11, Võru linn, 65608 Võru maakond.

2. peatükk Tegevus ja ülesanded

§ 3. Osakonna ülesanded ja struktuur

(1) Osakonna põhiülesanne on ajaloolise Võrumaaga ehk Vana-Võromaa seotud kultuuriväärtusliku materjali kogumine, säilitamine, uurimine ning vahendamine hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel. Nelja muuseumi kogud peavad andma mitmekülgse ja võimalikult täieliku ülevaate Vana-Võromaa kultuuriloost.

(2) Osakonna muuseumid:

- 1) koguvad Vana-Võromaa ajaloo ja tänapäevaga seotud kultuuriväärtuslikku materjali;
- 2) säilitavad kogutud museaale, korraldavad nende dokumenteerimist ja kirjeldamist muuseumiseaduse § 15 lõike 1 alusel asutatud muuseumide andmekogus ning vajaduse korral konserveerimist ja restaureerimist;
- 3) esitavad ja vahendavad kultuuripärandit avalikkusele näituste, haridusprogrammide,

trükiste, meedia ning avalike ürituste kaudu;

4) teenindavad asutusi, organisatsioone ja uurijaid vastavalt muuseumikogu korralduse põhimõtetele ja teenuste hinnakirjale;

5) osalevad vastavalt võimalustele miljööväärtuslike alade ja kultuurmaastike seires, Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu koostamises ja kultuuripärandi inventeerimisel ning teevad Muinsuskaitseametile ettepanekuid kultuuriväärtusega asjade mälestisteks tunnistamiseks;

7) teevad koostööd teiste muuseumide ja muude institutsioonidega Eestis ja välismaal;

8) viivad läbi koolitusi, annavad konsultatsioone ja teostavad ekspertiise muuseumi ainevaldkonnale vastava materjali kohta;

9) juhendavad teisi muuseume oma ainevaldkondades;

10) täidavad muid ülesandeid, mis on muuseumidele pandud seaduse või selle alusel antud õigusaktidega või mis tulenevad Võru Instituudi põhimäärusest;

11) arvestavad oma ülesannete täitmisel muu hulgas laste ja puuetega inimeste vajadusi.

(3) Osakonna muuseumidel on järgmised spetsiifilised põhiülesanded:

1) Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumi põhiülesanne on dr. Friedrich Reinhold Kreutzwaldi elu, tegevuse, loomingu ja tema ajastuga seonduva materjali kogumine, säilitamine, uurimine ja eksponeerimine. Muuseumis kogutakse ja eksponeeritakse ka teiste Vana-Võromaa kirjanike loomingut, mis aitab kaasa piirkonna identiteedi hoidmisele ja tugevdamisele.;

2) Mõniste Talurahvamuuseumi põhiülesanne on koguda, säilitada ja tutvustada Vana-Võromaa lõunaosa talupojakultuuri, põhisuunana Eesti-Läti piiriala talumajapidamiste ajalugu ja arengut ning kõrvalsuunana talurahvakaubanduse osa selles;

3) Karilatsi Vabaõhumuuseumi põhiülesanne on koguda, säilitada ja tutvustada Vana-Võromaa põhjaosa talupojakultuuri, põhisuunana ajaloolise Võrumaa halduskorralduse ajalugu ja arengut ning kõrvalsuunana hariduse andmise ajalugu Lõuna-Eestis;

4) Vana-Võromaa Kultuurikoja põhiülesanne on koguda, säilitada ja tutvustada Vana-Võromaa muinasajaloo ja tänapäevaga seotud materjale, pöörates erilist tähelepanu Vana-Võromaaga seotud kunstnikele ja võru keelele.

(4) Osakond koostab osakonna arengukava koos iga-aastase tegevuskavaga ja kooskõlastab selle enne teadusnõukogule kinnitamisele andmist Eesti Rahva Muuseumiga. Võru Instituudi direktor (edaspidi direktor) esitab teadusnõukogu kinnitatud arengukava koos iga-aastase tegevuskavaga Kultuuriministeriumile teadmiseks.

(5) Osakonnal on õigus koostada uuringu, konserveerimis- ja restaureerimistöde tegevuskavasid ning muinsuskaitse eritingimusi, teha arheoloogilisi ning muid uuringuid ja ekspertiise, konserveerida ja restaureerida ning teostada muinsuskaitse järelevalvet muinsuskaitse seaduses sätestatud korras.

(6) Osakonna muuseumidel on õigus osutada muuseumi põhitegevusega seotud tasulisi teenuseid vastavalt direktori kehtestatud loetelule.

§ 4. Muuseumikogu

(1) Osakonna muuseumid täiendavad muuseumikogu eesmärgipäraselt, lähtudes osakonna koostatud kogumispõhimõtetest ning muuseumikogu täiendamise ja asja muuseumisse

hoiule võtmise komisjoni otsustest.

(2) Kultuuriväärtusega asja museaalina arvele ja muuseumisse hoiule võtmine, märgistamine, säilitamine, muuseumikogust väljaarvamine ja üleandmine toimub muuseumiseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras.

3. peatükk Juhtimine

§ 5. Osakonna juhtimine

(1) Osakonna juhataja ametikoha täitmiseks korraldatakse avalik konkurss.

(2) Osakonna juhataja kandidaadile esitatavad nõuded ja avaliku konkursi läbiviimise korra kehtestab direktor käskkirjaga.

(3) Direktor sõlmib osakonna juhatajaga tähtajalise töölepingu kuni viieks aastaks.

(4) Osakonna juhatajat asendab tema äraolekul direktori määratud töötaja.

§ 6. Osakonna juhataja ülesanded

(1) Osakonna juhataja:

1) planeerib ja juhib osakonna muuseumide tegevust ning vastutab osakonnale põhimäärusega pandud ülesannete täitmise eest;

2) vastutab muuseumide tegevust korraldavate õigusaktide täpse ja otstarbeka täitmise eest;

3) korraldab ja koordineerib osakonna muuseumide tööd;

4) korraldab muuseumides tervisekaitse-, tööohutus-, töötervishoiu- ja tuleohutusnõuetest kinnipidamist;

5) esindab oma pädevuse piires osakonna muuseumide;

6) kasutab ja käsutab muuseumide valduses olevat riigivara ning tagab nende säilimise, sihipärase ja otstarbeka kasutamise;

7) annab osakonna tegevuse juhtimiseks ja korraldamiseks korraldusi peavarahoidjale ja muuseumide juhatajatele ning kontrollib nende täitmist;

8) valmistab ette ja esitab direktorile kinnitamiseks seadustega kehtestatud korras

muuseumide töökorralduse reeglid ja muud osakonnasisesed eeskirjad ning kontrollib nende täitmist;

9) kinnitab ja vajaduse korral muudab osakonna muuseumide kogumispõhimõtted, arvestades peavarahoidja, muuseumide juhatajate ja koguhoidjate ettepanekuid ning Kultuuriministeeriumi muuseuminõukogu seisukohta;

10) teeb direktorile ettepanekuid Vana-Võromaa muuseumide põhitegevusega seotud tasuliste teenuste loetelu kinnitamiseks ning kinnitab loetelu alusel tasu määrad;

11) koostab koostöös osakonna peavarahoidja ning muuseumide juhatajatega muuseumiosakonna iga-aastase tööplaani ja aasta möödudes koostab aruande tööplaani täitmise kohta;

12) algatab osakonna muuseumide ühistegevusi- ja projekte;

16) täidab direktori ühekordseid korraldusi.